

Arkivsaknr 21/08033-1
Saksbehandler Gry Caroline Dons

Saksgang
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
15.06.2021
23.06.2021

Endring av reglement for klageutvalget, endring av forskrift om rett til godtgjøring og velferdsgoder for folkevalgte og endring av rettsinstruks for Tromsø kommune, samt godkjenning av reglement for viltnemnda i Tromsø kommune.

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. De foreslåtte endringene i reglement for klageutvalget pkt 5 andre avsnitt som fremgår av saksfremlegget vedtas.
2. De foreslåtte endringene i forskrift om rett til godtgjøring og velferdsgoder for folkevalgte i Tromsø kommune §§ 8 og 14 slik det fremgår av saksfremlegget vedtas.
3. Endringene i rettsinstruks for Tromsø kommune, slik det fremgår av saksfremlegg og vedlegg vedtas.
4. Reglement for viltnemnda i Tromsø kommune vedtas.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Mari Enoksen Hult
Stabsjef for politisk og administrativ ledelse

Hva saken gjelder

I sak 13/21 den 27. januar 2021 behandlet kommunestyret sak om revisjon av kommunens reglementer. Det ble blant annet truffet følgende vedtak i møtet:

Reglement for klageutvalget, reglement for likestillingsutvalget og rettsinstruksen behandles samlet i samme sak på et senere tidspunkt.

Reglement for likestillingsutvalget ble behandlet av kommunestyret den 17. juni 2020 i sak 97/20. Reglementet ble revidert slik at det ble i tråd med ny kommunelov, samt ny likestillings- og diskrimineringslov. Kommunedirektøren ser ikke behov for ytterligere endringer i dette reglementet, så dette omfattes ikke av saken her.

Som oppfølging av vedtaket behandles her reglement for klageutvalget og rettsinstruksen. Rettsinstruksen har ikke vært revidert på flere år og det er derfor nødvendig å gjøre større tilpasninger i denne. Kommuneadvokatens kontor har bistått med gjennomgang og forslag til endringer.

Reglement for viltnemnda legges frem for godkjenning. Det er ikke vedtatt noe reglement for nåværende viltnemnd slik kommuneloven krever. Sekretær for viltnemnda har bidratt til å utarbeide slikt reglement.

Ut over dette er det behov for endring i forskrift om rett til godtgjøring og velferdsgoder for folkevalgte. Forskriften ble vedtatt av kommunestyret i sak 136/20 den 30. september 2020. Kommunedirektøren har blitt gjort oppmerksom på lovstrid som må rettes opp. I tillegg legges det inn i forskriften godtgjøring til stemmestyrene som deltar i avvikling av valget. Nærmere redegjørelse fremgår nedenfor.

Saksutredning

Endringer i reglement for klageutvalget

I sak 225/2019 Politisk behandling av reglementer 2019-2023 vedtok kommunestyret endringer og tilføyelser i reglementets pkt. 2. Endringene er inntatt i revidert reglement. I tillegg vedtok kommunestyret at det skulle lages egne retningslinjer for saksbehandlingen i klageutvalget. Reglementet skulle vise til retningslinjene.

Klageutvalgets myndighet følger av forvaltningsloven, og utvalgets oppgave er å behandle klager på enkeltvedtak truffet av kommunale organer. Forvaltningsloven – og dens grunnleggende prinsipper – angir den formelle fremgangsmåten og rammene for klageutvalgets myndighetsutøvelse. Forvaltningsloven er retningslinjen for klageutvalgets saksbehandling.

Kommunestyret har vedtatt at utvalgets medlemmer og varamedlemmer skal ha obligatorisk opplæring i saksbehandling, jf. reglementets pkt. 2. I reglementets pkt. 5 foreslås det derfor tilføyd en presisering av at denne opplæringen skal omfatte relevante tema i forvaltningsloven. Dette vil sikre at utvalgets medlemmer og varamedlemmer har nødvendig kjennskap til retningslinjene for saksbehandling i klageutvalget. Følgende avsnitt foreslås tilføyd i punkt 5 andre avsnitt i reglementet:

Forvaltningslovens regler og prinsipper, herunder krav til begrunnelse, skranker for bruk av skjønn, krav til likebehandling, god forvaltningsskikk m.v., skal gjennomgås i opplæringen.

I nåværende periode er det gjennomført to opplæringer for klageutvalget, hvor forvaltningsloven er ett av flere tema som har vært gjennomgått.

Endring av forskrift om rett til godtgjøring og velferdsgoder for folkevalgte

Ny kommunelov krever at regler om godtgjøring og velferdsgoder vedtas i forskrifts form. Forskriften erstatter tidligere godtgjøringsreglement og ble vedtatt i september 2020.

I sak 28/21 av 25.02.21 gjorde kontrollutvalget kommunedirektøren oppmerksom på at § 14 i lokal forskrift om rett til godtgjøring og velferdsgoder for folkevalgte organer i Tromsø kommune er i strid med kommuneloven. Kontrollutvalget ba om svar fra kommunedirektøren innen 10.04.21 om hvordan feilen skulle følges opp, og det ble gjort rede for at kommunestyret skulle få sak om endring av forskriften i junimøtet.

Det som må rettes opp er forskriftens § 14, 2. ledd om ettergodtgjøring hvor det står:

«Utbetalingen av godtgjørelse stopper likevel fra det tidspunkt vedkommende går inn i lønnet heltidsarbeid, går over i pensjon eller heltidsstudier, før tre måneder er gått».

I kommuneloven § 8-6 om ettergodtgjøring står det i andre og tredje ledd:

«Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra.

Pensjonsinntekter etter folketrygdloven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.».

Forskriften sier at retten til ettergodtgjøring stopper dersom man går over i pensjon. Dette blir ikke riktig ettersom lovgiver i tredje ledd bestemmer at pensjonsinntekter ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Loven åpner heller ikke for bortfall av rett til ettergodtgjøring dersom man går over i heltidsstudier. Forskriften må derfor endres slik at den ikke er i strid med kommunelovens bestemmelser, og § 14 andre ledd endres til:

«Utbetalingen av godtgjørelse stopper likevel fra det tidspunkt vedkommende går inn i lønnet heltidsarbeid før tre måneder er gått».

Det er beklagelig at stabens jurister har oversett de begrensningene som ligger i kommunelovens føringer knyttet til ettergodtgjøring. Til orientering har ikke formannskapet mottatt noen søknader knyttet til bestemmelsen.

Videre mener kommunedirektøren det er hensiktsmessig å tilføye en kolonne om godtgjøring til medlemmer av stemmestyre som deltar i gjennomføring av stortings- og kommunevalg, jfr forskriftens § 8. Stemmestyrene er folkevalgte organer og det er i alt 17 stemmestyre i Tromsø kommune. Hvert styre har minst 3 representanter. I 2019 ble stemmestyrene godgjort slik: Leder kr 2500 pr dag, nestleder kr 2000 pr dag og medlem kr 1500 pr dag. Beløpet tas fra valgbudsjettet og i 2019 beløpte dette seg til kr 216 00. I tillegg kjøpte kommunen mat til valgstyrene.

Det foreslås å øke godtgjøringen slik at leder mottar kr 3000, nestleder kr 2500 og medlem kr 1750. I økningen legges det til grunn at medlemmene selv dekker utgifter til mat. Det er budsjettet med kr 246 500 til dette som dekkes over valgbudsjettet.

Det foreslås at en kolonne med slikt innhold tilføyes i forskriftens § 8 om møtgodtgjørelse:

*Stemmestyrene ved valgene får en godtgjørelse pr. dag fordelt slik:
Leder får en godtgjørelse på kr 3 000
Nestleder mottar en godtgjørelse på kr 2 500*

Medlem mottar en godtgjørelse på kr 1750

Merknader til forslag til endringer i rettsinstruksen

Nedenfor er en redegjørelse knyttet til foreslåtte endringer i gjeldende rettsinstruks.

Punkt 1 FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE
Ingen endringer

Punkt 2 DEFINISJONER, BELØPSGRENSER:

Det foreslås videre å ta ut indeksjustering av beløpsgrenser ettersom det er av liten praktisk betydning om beløpsgrensen økes med småbeløp hvert år.

Punkt 3 KOMMUNALE VIRKSOMHETERS PLIKT TIL Å FORETA JURIDISK SAKSUTREDNING
Ingen endringer.

Punkt 4 ADVOKATBISTAND – KOMMUNENS RETTSSAKER M.V.

I någjeldende rettsinstruks forutsettes det at kommuneadvokatens kontor har en egen budsjettpost for å sette ut saker til ekstern advokat. Dette er ikke tilfelle. Dessuten er det mest naturlig at kostnadene ved dette dekkes av budsjettet/ansvarsrammene til den enkelte kommunale virksomhet, slik at kostnadene allokteres der de er pådratt. I den grad det ikke finnes midler innenfor budsjettet/ansvarsrammen vil saken måtte forelegges kommunestyret for å bevilge ytterligere midler.

Det foreslås videre at daglig leder i kommunale foretak skal ha tilsvarende kompetanse som kommunedirektøren under dette punktet. Etter någjeldende rettsinstruks har styreleder i de kommunale foretakene tilsvarende kompetanse som kommunedirektøren. Dette synes å forutsette at styreleder i de kommunale foretakene er på samme «nivå» som kommunedirektøren, mens det prinsipielt riktige er at rollen som kommunedirektør tilsvarer rollen som daglig leder i de kommunale foretakene. Et av formålene med å gi kommunedirektøren fullmakter er dessuten å sørge for at kommunedirektøren har de nødvendige «dag-til-dag» fullmaktene til å treffe raske beslutninger. Styreleder i de kommunale foretakene er imidlertid ikke «arbeidende styreleder» som deltar i den daglige driften av foretaket, noe som gjør det mer naturlig å gi fullmakten til foretakets daglige leder.

Øvrige endringer er av redaksjonell art.

Punkt 5 BESLUTNINGSMYNDIGHET I RETTSTVISTER; ERSTATNINGSANSVAR, RETTSSAKER, BILLIGHETSERSTATNING, KONFLIKTSRÅDSBEHANDLING M.V.

Punktet er omskrevet en del for å gjøre det mer oversiktlig i forhold til någjeldende rettsinstruks.

I første avsnitt vises det til de relevante bestemmelsene i kommuneloven som gir hjemmel til delegasjonen, ettersom kompetansen i utgangspunktet tilligger kommunestyret.

Under overskriften «*Formannskapet og kommunale foretak*» listes det opp hvilke fullmakter som delegeres fra kommunestyret til formannskapet og til styrene i de kommunale foretakene. Punktet må ses i sammenheng med delegasjonen til kommunedirektøren og daglig leder for de kommunale foretakene lengre ned. Dette ettersom disse foreslås gitt større fullmakter enn etter någjeldende rettsinstruks, med den konsekvens at færre saker vil måtte forelegges formannskapet og styrene i de kommunale foretakene. I dette punktet foreslås det å fjerne

punktet om at formannskapet ivaretar kommunens interesser i rettssaker, ettersom dette i praksis følger av fullmaktene som listes opp.

Under overskriften «*Kommunedirektøren*» listes det opp hvilke beslutninger kommunedirektøren gis fullmakt til å treffe. Sammenlignet med någjeldende rettsinstruks foreslås det følgende endringer:

- Begrepet «rettstvister» foreslås fjernet og erstattet av «tvister». Dette for å unngå tvil om en sak er å anse som en rettstvist eller ikke og hva som i tilfelle er kompetansefordelingen ved «tvister». Kompetansen til å forlike tvister og å tilstå erstatningsoppgjør tildeles i alminnelighet formannskapet, mens kommunedirektøren gis tilsvarende kompetanse oppad begrenset til et gitt beløp, jf. punktet nedenfor.
- Kommunedirektørens fullmakt til å inngå forlik økes fra kr 100 000 til kr 1 000 000. Begrunnelsen for denne økningen er at det i flere sammenlignbare kommuner ikke foreligger noen begrensninger i kommunedirektørens fullmakt til å forlike tvister, f.eks. Bodø kommune. I den grad det foreligger begrensninger er fullmaktsbeløpet betydelig høyere enn kr 100 000. Til sammenligning hadde den enkelte byråd i Oslo iht. kommunens rettsinstruks fra 2001 fullmakt til å forlike krav med inntil kr 5 000 000, mens den enkelte etatssjef/bydelsdirektør kunne forlike krav med inntil kr 1 000 000. I 2014 ble disse beløpene økt til henholdsvis kr 6 300 000 og kr 1 250 000. For Tromsø kommunes del fremstår en fullmakt på kr 1 000 000 til kommunedirektøren som passelig og som et hensiktsmessig alternativ til en ubegrenset fullmakt slik tilfellet er for andre sammenlignbare kommuner. Det legges samtidig opp til at saker av prinsipiell betydning kan forelegges formannskapet.
- Kommunedirektøren gis fullmakt i alle sammenhenger i personalsaker, både med hensyn til inngåelse av forlik, beslutte å ta ut stevning, anke, mv. Begrunnelsen for dette er først og fremst som følge av at kommunedirektøren i ny kommunelov § 13-1 siste ledd er tillagt rollen som arbeidsgiver for administrasjonen, en rolle som før tillå kommunestyret. Det vil derfor være uheldig om denne rollen «tas tilbake» ved at håndteringen av arbeidsrettssaker likevel må underlegges politisk behandling. I tillegg er det problemstillinger knyttet til ivaretagelse av taushetsplikten om arbeidstakers personlige forhold når flere personer får kjennskap til opplysningene.
- Kommunedirektøren foreslås videre å få en utvidet fullmakt til å forlike entreprisesaker for inntil kr 5 000 000 så lenge beløpet kan dekkes innenfor vedtatt budsjettamme for prosjektet. Begrunnelsen for dette er at ofte oppstår uenigheter i løpet av entreprisen og i forbindelse med sluttoppgjøret som i prinsippet er å anse som tvister, men som likevel må regnes som en ordinær del av kontraktsgjennomføringen. Denne endringen vil i realiteten innebære en formalisering av gjeldende praksis der uenigheter på byggeplassen og gjennomføringen av sluttoppgjøret er forhold som løses innenfor prosjektets rammer.
- Videre foreslås det å gi kommunedirektøren fullmakt til å avslå forlikstilbud fremsatt av motparten, både i og utenfor rettergang. Dette har sammenheng med en uklarhet i någjeldende rettsinstruks som kunne tolkes slik at eventuelle avslag på mottatte forlikstilbud alltid måtte godkjennes i formannskapet så lenge kravet oversteg kr 100 000. En slik tolkning ville gjøre gjennomføringen av forhandlinger praktisk umulig uten at man på forhånd innhentet formannskapets fullmakt til å i det hele tatt gjennomføre forhandlinger. Det legges samtidig opp til at saker av prinsipiell betydning kan forelegges formannskapet.
- Det foreslås å utvide kommunedirektørens fullmakt til å frafalle krav på kommunens egne sakskostnader. Etter någjeldende rettsinstruks kan kommunedirektøren frafalle

krav på egne sakskostnader med inntil kr 100 000, mens krav over dette måtte forelegges formannskapet for godkjenning. Denne beløpsgrensen er upraktisk når kommunen står midt i forhandlinger.

- Etter någjeldende rettsinstruks tilligger det formannskapet å samtykke til å suspendere foreldelsesfristen for krav mot kommunen, mens kommunedirektøren har fullmakt til å suspendere fristen for seks måneder av gangen. Dette er en upraktisk regel ettersom suspensjon av foreldelsesfrist først og fremst benyttes for å forhindre at motparten tar ut søksmål prematurt. Krav som eventuelt allerede måtte være foreldet vil fortsatt være foreldet.

Også her foreslås det å gi daglig leder i de kommunale foretakene tilsvarende kompetanse som kommunedirektøren, jf. merknadene til punkt 4 om dette.

De øvrige endringsforslagene i dette punktet er av redaksjonell art og for å tilpasse någjeldende rettsinstruks til det som er mulig i henhold til gjeldende lovgivning. Spesielt gjelder dette ordførers rolle som kommunens stedfortreder, en rolle som ingen andre enn ordføreren selv (ikke engang kommunestyret) kan delegerere videre. Det må derfor være ordfører selv som delegerer videre rollen som stedfortreder.

Punkt 6 KOMMUNEADVOKATEN – ORGANISATORISKE BESTEMMELSER M.V.

Under dette punktet er det gjort en del redaksjonelle endringer for å tydeliggjøre kommuneadvokatens uavhengige rolle. Videre foreslås det å tilføye et avsnitt om økonomien ved kommuneadvokatens kontor slik det praktiseres i dag mht. finansiering og fakturering, som anses hensiktsmessig å opplyse leseren om.

Punkt 7 KOMMUNEADVOKATKONTORETS OPPGAVER

I dette punktet foreslås det også endringer som understreker kommuneadvokatens uavhengige rolle. Herunder fremheves det at kommuneadvokatens kontor ikke utfører oppdrag uten etter bestilling og at kommuneadvokatens kontor ikke utfører ordinær saksbehandling. Formålet med det siste er å unngå at den enkelte advokats uavhengighet settes i spill på en slik måte at det vil være uetisk å gjennomføre et prosessoppdrag i etterkant. Advokaten skal ikke «forsvare» sitt eget vedtak ettersom det kan sås tvil om advokatens uavhengighet.

Videre foreslås det å fastslå gjeldende praksis om at kontorets advokater skal være medlem av Advokatforeningen.

Videre er det tatt ut en del avsnitt om hvem kommuneadvokatens kontor kan påta seg oppdrag for. Begrunnelsen for dette fremgår av det siste avsnittet som foreslås tilføyd, nemlig at vilkårene for at advokatene for kontoret kan fritas fra forsikringsplikten er at det ikke utføres oppdrag for andre enn kommunen selv.

Vedlagt i saken ligger tidligere rettsinstruks og forslag til ny versjon.

Nytt reglement for viltnemnda i Tromsø kommune

I 1993 ble viltforvaltningen overført fra statlig til kommunalt nivå, og i de fleste kommunene ble de daværende viltnemndene videreført. Tromsø kommune har hatt viltnemnd siden 1993 og har også videreført denne ordningen.

De kommunale viltnemndene er folkevalgte organer i henhold til kommunelovens bestemmelser og kommuneloven § 5-13 stiller krav om at folkevalgte organer skal ha reglement som fastsetter virkeområde, eventuelle vedtaksmyndighet, tidsperiode og andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet.

Viltnemnda behandler saker etter Viltloven, og har sporadisk kommet med uttalelser i andre saker som berører viltets leveområder i stor grad. Hovedmengden av viltnemndas saker dreier seg om elgforvaltningen i kommunen.

Frem til 2015 besto nemnda av 5 politisk valgte medlemmer. For å bedre grunneierrepresentasjonen i nemnda ble den utvidet med to representanter for grunneierne, en fra fastlandsdelen av kommunen og en fra Kvaløya. disse medlemmene blir forespurt på grunnlag av interesse og deltagelse i grunneierlag e.l. Nemnda har 4 – 6 møter i året, og viltansvarlig i kommunen er sekretær for nemnda og den eneste som behandler saker til nemnda.

Det ble ikke vedtatt et eget reglement for viltnemnda i 1993, og reglementet som nå legges frem for godkjenning bringer nemnda nærmere kommunens andre utvalg i form, og klargjør tydeligere ansvar og relevante delegeringer. Reglementet ligger vedlagt i sin helhet.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at de endringer som fremgår av saksfremlegget og i vedlagte dokumenter vedtas.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret.

Vedlegg